

W numerze

Rękodzieło Ludowe Wokół Trójgarbu

Mieszkańcy Czarnego Boru i Starych Bogaczowic uczą się rękodzieła i przygotowują własne wyroby na I Festiwal Kultury Ludowej „Korona Trójgarbu”, który odbędzie się 25 września w Centrum Kultury w Czarnym Borze...

Seniorzy spod Trójgarbu

W Czarnym Borze odbyła się inauguracja działalności Uniwersytetu III wieku. Mieszkańcy gminy, którzy ukończyli 50 lat mogą brać udział w różnorodnych warsztatach, prelekcjach i wycieczkach. 31 lipca odwiedzili zabytkową Pragę...

Partnerstwo Wokół Trójgarbu – II etap

Już w grudniu 2010 rusza kolejny projekt, którego celem jest rozwój działalności Partnerstwa Wokół Trójgarbu i tworzenie lokalnego produktu turystycznego opartego na naturalnych zasobach tego regionu i jego dziedzictwie kulturowym ...

Przedszkolaki spod Trójgarbu

Najmłodsi mieszkańcy regionu Wokół Trójgarbu też się uczą i bawią. W styczniu 2010 w Czarnym Borze (Grzędy, Jaczków i Witków Śl.) uruchomiono 3 Punkty Przedszkolne. Już od września ruszyły Przedszkola w Starych Bogaczowicach...

Międzynarodowa warsztaty turystyczne

Już we wrześniu odbędą się pierwsze międzynarodowe warsztaty nt. turystyki ekologicznej, w których wezmą udział goście z Niemiec i Ukrainy. Uczestnicy projektu wezmą również udział w Festiwalu Kultury Ludowej „Korona Trójgarbu” ...

Witam Państwa

Witam serdecznie wszystkich czytelników tygodnika „Dobry i Bezpлатny” a szczególnie mieszkańców gmin: Czarny Bór, Stare Bogaczowice i Szczawno Zdrój, do których skierowany jest miesięcznik „Partnerstwo Wokół Trójgarbu”.

A dlaczego do nich? A dlatego, że chcielibyśmy w ten sposób wspomóc powstanie Stowarzyszenia, którego głównym zadaniem będzie rozwijanie turystyki w tym rejonie. Raz w miesiącu dzięki gościnności tygodni DiB będziemy mogli prezentować działania realizowane na obszarze tych gmin oraz ludzi i instytucje zainteresowane rozwojem Partnerstwa i tworzeniem produktu turystycznego na obszarze Wokół Trójgarbu. Dzisiaj prezentujemy pierwszy numer miesięcznika, w którym w wielkim skrócie przedstawiamy kilka najważniejszych projektów, skierowanych do dzieci, młodzieży i seniorów. Prezentujemy również nowe przedsięwzięcie jakim jest międzynarodowy projekt turystyczny, realizowany wspólnie z partnerami z Niemiec i Ukrainy. Chcemy też już dziś zaprosić wszystkich chętnych na VII Święto Pieroga i i Festiwal Kultury Ludowej „Korona Trójgarbu 2010”, które odbędą się 25 wrześniu br. w Centrum Kultury w Czarnym Borze. Prezentujemy również wypowiedzi kilku naszych Partnerów, z którymi wspólnie działamy i planujemy nowe i ciekawe przedsięwzięcia. Mam nadzieję, że nasz miesięcznik zainteresuje czytelników DiB i otrzymamy od Państwa szereg uwag, wniosków i propozycji do następnych numerów, które

można wysłać na adres: miesiecznik@fee.pl.

Na obszarze Wokół Trójgarbu działamy już 3 rok. W czasie realizacji wszystkich projektów (o których piszemy w tym numerze miesięcznika) spotykamy się z mieszkańcami obu gmin, którzy z radością przyjmują nasze działania. W czasie realizacji tych projektów poznaliśmy wielu bardzo aktywnych i oddanych dzieciom nauczycieli, leśniczego pasjonującego się fotografią fauny i flory Trójgarbu (galerię jego zdjęć zamieścimy w nr 2), rzeźbiarzy, malarzy, producentów miodu, pszczelarzy, mieszkańców prowadzących gospodarstwa agroturystyczne, pasjonatów muzyki ludowej i wielu wielu innych fantastycznych ludzi. Gdy powstał pomysł na Ekomuzeum Wokół Trójgarbu nie znaleźliśmy ich jeszcze, a już przeczuwaliśmy, że w tym regionie drzemie potężny potencjał. Potencjał, który trzeba wykorzystać - a jest to możliwe tylko wte-

dy jak ci wszyscy aktywni, twórczy, życzliwi, wspaniali ludzie, kochający własny dom i kawałek ziemi, zbiorą się razem i zintegrują to wszystko, co mają i potrafią, w jeden wspólny produkt turystyczny. Tak samo jak to robią inni mieszkańcy w Bieszczadach, Karkonoszach czy na Mazurach. Obszar Trójgarbu jest miejscem pięknym i urokliwym dla ludzi chcących poczuć naturę. Z pewnością mieszkając tutaj nie dostrzegamy już tego wszystkiego co w nim najpiękniejsze, ale na pewno każdy turysta zauroczy się tą ciszą i spokojem. W tym regionie drzemie wielki potencjał i głęboko wierzę, że przy wspólnej pracy z mieszkańcami możliwe będzie pobudzenie tego regionu w zakresie porównywalnym do tego sprzed II wojny światowej. Życząc wszystkim dobrego tygodnia zapraszam serdecznie wszystkie osoby chętne i aktywne do współpracy.

Mariola Kruszyńska

Anna i Stanisław Kopacz

Bardzo nas cieszy, że powstanie taka organizacja jak Partnerstwo Wokół Trójgarbu, która m.in. będzie promowała nasz region w kraju i nie tylko. W ramach jej projektów można uzyskać różnorodną pomoc w rozwoju swojego gospodarstwa oraz gminy. Cały pomysł pomaga w zachowaniu specyfiki kulturowej i przyrodniczej naszego regionu. Prowadząc gospodarstwo agroturystyczne liczymy na większy ruch turystów w tym rejonie oraz na pomoc w uzyskaniu dodatkowych środków na dalszy rozwój naszego gospodarstwa. Bardzo ważne jest połączenie sił i możliwości samorządów, organizacji pozarządowych, sklepów, rękodzielników i takich gospodarzy jak my po obu stronach Trójgarbu, by oferta dla turystów była jednolita, dobrze prezentowana i promowana, by turysta, który przyjedzie np. do Witkowa dostał tam ofertę naszego gospodarstwa a w sklepie w Starych Bogaczowicach, żeby leżały ulotki np. miejsc noclegowych w Grzędach. Powinniśmy wszyscy zacząć się regularnie spotykać i ustalać wspólne plany rozwoju oferty turystycznej, udziału w imprezach kulturalnych, sportowych itp. Trzeba zadbać o to aby więcej osób włączyło się we wspólne planowanie turystyki Wokół Trójgarbu z korzyścią dla każdego mieszkańca tego regionu.

Marek Grobelny

Od wielu lat zajmuję się fotografią i najchętniej fotografuje przyrodę. Część moich fotografii ukazała się w wydawnictwach promocyjnych Ekomuzeum Wokół Trójgarbu, z czego bardzo się cieszę, że w ten kolorowy, naturalny sposób mogliśmy promować nasze region. Jako leśniczy mam wiele okazji do spacerowania po lesie i podglądania natury. Mam wiele okazji do obserwacji ptaków, roślin, miejsc lęgowych, domostw różnej zwierzyny, których zwykły turysta nigdy nie zobaczy. Nie zawsze mam ze sobą aparat fotograficzny, ale z reguły staram się go zabierać ze sobą. W ten sposób powstają wspaniałe kolekcje zdjęć, które z przyjemnością użyczam do promowania Ekomuzeum i Partnerstwa. Prowadziłem też zajęcia dla dzieci w Witkowie w ramach warsztatów ekologicznych, brałem udział w wytyczeniu szlaku ekomuzealnego, osobiście rozwieszałem tablice na szczytach Trójgarbu i nie tylko. A wszystko to dlatego, że gorąco popieram ideę zorganizowania ruchu turystycznego wokół masywu górskiego. Popieram bo wiem, że wielu turystów odwiedza nasz region, pojawiają się nawet,

nad czym ubolewam miłośnicy quadów. Uważam, że dobra organizacja zintegrowanego produktu turystycznego pozwoli na pokierowanie ruchem turystycznym w sposób gwarantujący spokój i bezpieczeństwo zwierzętom i roślinności, w sposób dzięki którego zachowana zostanie dzikość tego regionu i jego walory naturalne. Nieorganizowany ruch turystyczny jest zagrożeniem dla wszystkich, dla całej populacji zwierząt, która zamieszkuje Trójgarb, dla walorów krajobrazowych i również dla samych mieszkańców, którzy chcą bezpiecznie spacerować po lesie. Uważam, że idea powołania i działalności Partnerstwa Wokół Trójgarbu to jeden z pierwszych i dobrych kroków w tym kierunku.

Herman Knoedler

Trójgarbem zainteresowałem się już w 2008r podczas pierwszych spotkań z Grzegorzem Krużyńskim, który opowiadał mi o idei Ekomuzeum Wokół Trójgarbu. Później wspólnie zrealizowaliśmy ten projekt. W 2010 robimy kolejne działania na rzecz rozwoju turystyki w tym regionie, poprzez warsztaty nt. turystyki ekologicznej i doświadczeń niemieckich w tym zakresie. W temacie Partnerstwa Wokół Trójgarbu najważniejsze jest tworzenie platformy współpra-

cy między samorządem, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami. Bo to właśnie Oni, mogą wziąć udział w tworzeniu markowego produktu turystycznego, który połączy przedsiębiorców, rolników, sklepikarzy, hodowców zwierząt itp. W dniach 24-26 września będę prowadził w Centrum Kultury w Czarnym Borze warsztaty

nt. turystyki ekologicznej, podczas których zaprezentuje jak zorganizowana jest turystyka wiejska w Niemczech.

Igor Hoffman

Jeszcze rok temu do idei tworzenia turystycznego produktu sieciowego podchodziłem dość sceptycznie. Wszystko zmieniło się po wyjeździe do Niemiec w rejon Schwarzwald. Zobaczyłem tam doskonale zorganizowany region pod kątem turystycznym a co się z tym wiąże kulturalnym, sportowym i gospodarczym. Niemiecka turystyka góruje nad nami organizacyjnie, lecz my też mamy kilka mocnych atutów, tj. pomysłowość, ilość organizowanych imprez oraz kontakty tj. Czechy i Litwa, dzięki czemu moglibyśmy być pomostem między np. Niemcami a Litwą czy Czechami. Przekonałem się że warto tworzyć produkt sieciowy, łączący samorządy, pozarządówkę i biznes. Jest to proces, który może przynieść wymierne efekty może za 5, 10 lat.

Już dzisiaj wszystkie projekty pisane i realizowane przez Centrum Kultury jako lider lub partner są okraszane nazwą „Trójgarb” np. „Seniorzy spod Trójgarbu”, „Pod ochroną Trójgarbu”, „Przedszkolaki spod Trójgarbu”, imprezy sportowe nazwane zostały „Bieg noworoczny o Koronę Trójgarbu” czy „Olimpiada pod Trójgarbem”. W Urzędzie Marszałkowskim we Wrocławiu już nazwa ta zadomowiła się na dobre i Czarny Bór jest zawsze kojarzony z tym wspaniałym masywem górskim. Następnym etapem naszych wspólnych działań jest powołanie do życia Stowarzyszenia „Partnerstwo wokół Trójgarbu”, które będzie koordynować i wspierać inicjatywy związane z produktem sieciowym. Powołanie go jest bardzo dobrym pomysłem, zwłaszcza, że

będzie to stowarzyszenie rejestrowe dzięki czemu będzie mogło wesprzeć pomysły i inicjatywy firm, osób indywidualnych, grup nieformalnych. Jak widzę rolę Centrum Kultury w tym pomysle? Chciałbym by właśnie CK było tą instytucją, która na terenie Gminy Czarny Bór będzie inicjować wiele zadań, zwłaszcza, że na dzień dzisiejszy kończymy i realizujemy 5 projektów na łączną kwotę około 1.250.000 zł. Niedawno zaś złożyliśmy wnioski na budowę drugiego już boiska wielofunkcyjnego, tym razem w Czarnym Borze.

Gabriel Grobelny

Mówiłem już w 2009r, że jak chcemy robić turystykę to musimy zmodernizować całą infrastrukturę turystyczną i zachęcić biznes do stawiania pensjonatów, budowy stawów rybnych i wielu innych obiektów. Tylko wtedy możemy myśleć o tym, że turyści zainteresują się tym miejscem na mapie powiatu wałbrzyskiego. Pomysł na Partnerstwo Wokół Trójgarbu to pomysł na wspólne, zintegro-

wane działania, na dbanie o nasze zasoby naturalne i mądre ich wykorzystywanie. Jeśli rozwinie się ruch turystyczny w obszarze Trójgarbu, to każdy będzie zainteresowany, żeby las nie był dewastowany, żeby zwierzęta były bezpieczne i żeby w rzekach nie pływały puste butelki. Już niebawem dzięki współpracy partnerskiej na szczycie Trójgarbu stanie platforma widokowa i wiatra turystyczna. Nadleśnictwo

posiada niewielkie środki finansowe na działania związane z turystyką, ale jestem otwarty na ciekawe pomysły, które nie kolidują z naszą polityką zarządzania zasobami leśnymi.

Tomasz Fąka

Członkiem Stowarzyszenia „Partnerstwo Wokół Trójgarbu” zostałem nie tylko dlatego, że ta inicjatywa daje możliwość rozwoju i wypromowania naszego jakże atrakcyjnego terenu ale również w nadziei, iż sam będę mógł wziąć aktywny udział w ciekawych projektach turystycznych, rekreacyjnych, itp. Ponadto dotychczasowa działalność PWT dowodzi słuszności takich działań, przykładem może być moja córka,

która będąc uczestnikiem projektów Szkoła Młodych Ekologów oraz Wakacje z Trójgarbem nie tylko w sposób ciekawy i inspirujący spędziła czas, ale zdobyła wiele nowych doświadczeń i umiejętności, które będzie mogła wykorzystać w przyszłości. Mało tego, moja druga córka już od września będzie przedszkolakiem w ramach nowego projektu „Idziemy do Przedszkola”, w ramach którego w Starych Bogaczowicach

przez 2 lata będzie działał Punkt Przedszkolny. Zachęcam zatem wszystkich mieszkańców gminy Stare Bogaczowice, którzy mają pomysł na rozwój turystyki w naszym regionie o przyłączenie się do Partnerstwa. Ja z moją żoną już to zrobiłem.

Rękodzieło Ludowe Wokół Trójgarbu

W okresie lipiec – sierpień 2010r w dwóch gminach: Czarny Bór i Stare Bogaczowice odbywały się warsztaty w zakresie rękodzieła ludowego, realizowane przez Fundację Trójgarb wspólnie z Fundacją Edukacji Europejskiej i Centrum Kultury w Czarnym Borze.

Przez całe wakacje dorośli mieszkańcy tych gmin odkrywali i doskonalili swoje artystyczne talenty. Pani Ewa Kokoszka z Wałbrzycha prowadziła w Witkowie Śl. zajęcia z haftu wstążeczkowego. Pani Marzena Prokopowicz – Sawicka, uczyła mieszkańców obu gmin jak

Haft wstążeczkowy p. Ewy Kokoszki.

pracować z masą solną i malować na desce. Dodatkowo p. Stanisława Góral plotła wianki a p. Jakięła pokazywał sztukę rzeźbienia w drewnie. Po drugiej stronie Trójgarbu w Starych Bogaczowicach, p. Alicja

Winiarska uczyła trudnej sztuki haftowania i koronkarstwa a p. Radosława Świteńka – sztuki tworzenia różnorodnych ozdób świątecznych i dekoracji domu. W trakcie warsztatów uczestnicy pracowali przez całe wakacje na stworzenie własnej kolekcji wyrobów artystycznych. Na zakończenie projektu (finansowanego ze środków POKL, działanie 9.5.) wszystkie wyroby, te przygotowane przez uczestników jak i dzieła artystów ludowych zostaną wystawione na I Festiwalu Kultury Ludowej „Korona Trójgarbu”, który odbędzie się 25 września 2010r w Centrum Kultury w Czarnym Borze.

Partnerstwo Wokół Trójgarbu – II etap

Nowy projekt to kontynuacja działań FEE, które rozpoczęły się w 2008r od realizacji „Eko-muzeum Wokół Trójgarbu”, po którym zostało m.in. 31 przystanków turystycznych zlokalizowanych na obszarze: Czarnego Boru, Starych Bogaczowic i Szczawna-Zdroju.

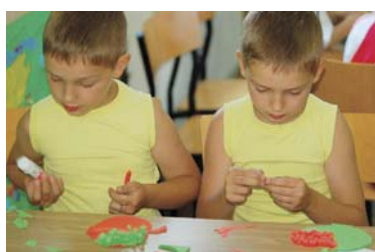
Ze wspólnych działań urodził się pomysł na powołanie Stowarzyszenia Partnerstwo Wokół Trójgarbu, które zjednoczy ludzi i instytucje zainteresowane rozwojem turystyki na tym obszarze. Dzięki finansowaniu ze środków unijnych (POKL Podziałanie 8.1.2) już od grudnia 2010 rozpoczną się kolejne działania wspierające rozwój działalności Partnerstwa i rozwój turystyki. W ramach projektu zaplanowano szereg warsztatów tematycznych dot. roli samorządu, organizacji pozarządowych, biznesu, rolników itp. w kształtowaniu strategii rozwoju gmin wiejskich. Dodatkowo uczestnicy projektu odwiedzą 5 lokalnych partnerstw w Polsce m.in.

na Dolnym Śląsku i Podkarpaciu, w których podobne działania się powiodły i przyniosły wymierne korzyści dla gmin i ich mieszkańców. W ramach projektu zaplanowano również badania społeczne, których celem jest są m.in. konsultacje społeczne w zakresie aktualizacji strategii rozwoju gmin: Czarny Bór i Stare Bogaczowice. Głównym celem projektu jest rozwój działalności „Partnerstwa Wokół Trójgarbu”, grupy partnerskiej zrzeszającej gminy, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze zainteresowane wielostronnym dialogiem i współpracą na rzecz rozwoju społeczno - ekonomicznego regionu wokół masywu górskiego Trójgarb.

II Letnia Szkoła Młodych Ekologów

W sierpniu 2010 r zakończyła się druga już edycja Letniej Szkoły Młodych Ekologów, realizowanej przez Fundację Edukacji Europejskiej dla dzieci z Czarnego Boru i Starych Bogaczowic.

Przez całe wakacje ponad 40 dzieci uczestniczyło w warsztatach ekologicznych, zajęciach z rękodzieła (finansowanych przez Powiat Wałbrzyski) w także wycieczkach (do Złotego Stoku, Wrocławia czy nawet Zakopanego). Zajęcia warsztatowe odbywały się w Gminny Ośrodku Kultury w Witkowie Śl. (Czarny Bór) a także w Bibliotece

Młodzi Ekolodzy podczas warsztatów

Publicznej w Starych Bogaczowicach i Sali Sołeckiej w Chwaliszowie. Niestety wszystko co dobre szybko się kończy i Letnia Szkoła dobiegła końca wraz z końcem wa-

kacji. Już od września 2010 ruszają zajęcia Szkolnego Koła Młodych Ekologów, w ramach których dzieci i młodzież doskonalią swoją wiedzę i umiejętności w zakresie ekologii, turystyki itp. Opisanie działania realizowane ją od 2009 w ramach projektu Partnerstwo Wokół Trójgarbu, finansowane ze środków FIO 2009 i kończą się w grudniu 2010. Jednym z najważniejszych zadań dla Stowarzyszenia Partnerstwo Wokół Trójgarbu będzie zdobycie środków finansowych na III Letnią Szkołę Młodych Ekologów, którą odbędzie się latem 2011r.

Międzynarodowe warsztaty Turystyczne

Partnerstwo Wokół Trójgarbu pracuje nad produktem turystycznym i również nad wymianą doświadczeń z zagranicznymi sąsiadami.

W okresie IX – XI 2010 realizowany będzie projekt pod bardzo poważną nazwą: „Rola turystyki ekologicznej w rozwoju gmin wiejskich w Polsce

i na Ukrainie – na podstawie doświadczeń niemieckich”. Za tym tytułem kryją się bardzo ciekawe działania mające na celu doskonalenie umiejętności w zakresie tworzenia i zarządzania produktami w zakresie turystyki wiejskiej, ekologicznej itp. Już we wrześ-

niu 2010r odbędą się warsztaty specjalistyczne dot. turystyki ekologicznej prowadzone przez niemieckiego Partnera „Michael Tiffenus Instytut”. We wszystkich działaniach wezmą również udział goście z Zakarpacia (Ukraina), zaproszeni przez ukraińskie

Seniorzy spod Trójgarbu

Czarnym Bór to chyba jedyna wiejska gmina w Polsce, która ma swój Uniwersytet.

W lipcu 2010r rozpoczął swoją działalność Uniwersytet III wieku, skierowany do mieszkańców gminy, którzy ukończyli 50 rok życia. W okresie od lipca do października 2010 zaplanowano wiele atrakcyjnych zajęć. Seniorzy biorą udział w zajęciach z aerobiku. Dodatkowo odbywają się prelekcje dotyczące historii regionalnej, warsztaty rękodzieła ludowego a także nauka

pieśni i piosenek ludowych. Dodatkowo organizowane są również trasy wycieczki. 31 lipca seniorzy z Czarnego Bory wyjechali do zabytkowej Pragi. A wszystko to w ramach projektu „Seniorzy spod Trójgarbu”, realizowanego przez Centrum Kultury w Czarnym Borze, we współpracy z Fundacją Edukacji Europejskiej. Jak ktoś jeszcze nie zdążył skorzystać z oferty „Uniwersytetu”, może jeszcze zadzwonić lub napisać do Centrum Kultury: 74/8450419, ck@ck-czarnybor.pl

Seniorzy w Czechach

Przedszkolaki spod Trójgarbu

Oprócz Uniwersytetu III Wieku, Czarny Bór ma też swoje małe Uniwersytety – trzy Punkty Przedszkolne dla najmłodszych mieszkańców gminy.

Od stycznia 2010 Centrum Kultury w Czarnym Borze wspólnie z Fundacją Edukacji Europejskiej zorganizowało 3 placówki przedszkolne w miejscowościach: Grzędy Jaczków i Witków Śl. Punkty Przedszkolne działają w Gminnych Ośrodkach Kultury. Każda placówka oprócz obowiązkowej edukacji w zakresie przedszkolnej podstawy programowej, oferuje dodatkowe wsparcie dla rodziców i ich dzieci poprzez opiekę oligofrenopedagoga, logopedy i psychologa. Dzieci uczą się również rytmiki i tańca. W trakcie każdego roku szkolnego zaplanowane są wycieczki turystyczne np. w lipcu br dzieci odwiedziły Ogród

Dzień Mamy w Jaczkowie

Zoologiczny we Wrocławiu. Raz na kwartał odbywają się też konsultacje metodyczne z nauczycielami i rodzicami przedszkolaków, podczas których rozwiązywane są wszelkiego rodzaju problemy edukacyjne i wychowawcze. A wszystko to po to, żeby maluchy lepiej przygotować do edukacji szkolnej. Opisanie działania realizowane są dzięki finansowaniu ze środków Unii Europejskiej (POKL. Poddziałanie 9.1.1)

FESTIWAL KULTURY LUDOWEJ

VII ŚWIĘTO PIEROGA

Artyści ludowi z Niemiec i Ukrainy

Artyści ludowi z czarnego Boru,
Starych Bogaczowic i Wałbrzycha

ZESPOŁY LUDOWE
GRZEPÓWIANKI, BOGACZOWICZANIE, ECHO z Bojkowa

ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA WAŁBRZYCH

Wystawa rękodzieła ludowego
Wystawa dziecięcych wyrobów regionalnych
Potrawy i produkty regionalne
Pokaz sztucznych ogni

CZARNY BÓR

25 Września 2010

ZAPRASZAMY OD 16.00-20.00, Hala Sportowa
Centrum Kultury w Czarnym Borze, ul. Sportowa 44

Fundacja
Edukacji
Europejskiej

